

I en annan del av världen

En bok om fackliga utmaningar

”Solidariteten
går före
egenintresset”

Innehållsförteckning

Förord	6
<i>Fackligt aktiva - med egna ord</i>	
Christine Kavata, Uganda.....	8
Andrew Nortje, Sydafrika.....	10
Phairot Montonjingrit, Thailand.....	12
Juan Palma, Chile.....	14
<i>Om projekt i världen - tankar och reflektioner</i>	
Chile - Broar mellan Chile och Sverige	20
Nicaragua - Frihet och rättvisa i Nicaragua	22
Thailand - Positiva förändringar i Thailand	24
Indien - En modern republik med en miljon grafiker.....	26
Gaza och Västbanken - En humanitär katastrof.....	30
Internationellt jämställdhetsarbete.....	33
<i>Internationellt/fackligt</i>	
Globala ramavtal och ILO.....	38
UNI, Union Network International.....	40
<i>Fler språk</i>	
English	41-68
Español	69-95
Det fackliga löftet	96
Redaktion	99

Förord

Vi har och har haft en ganska omfattande internationell verksamhet i vårt förbund. Vårt eget intresse har självklart betydelse i den internationella verksamheten men solidariteten kommer alltid före egenintresset.

Vi kan känna oss stolta med det vi uppnått tillsammans med våra vänner runt om i världen. Vårt förbund har genom åren haft stor betydelse för grafiska arbetare i andra delar av världen. Allt vad vi bidragit med under modern tid rymms självklart inte i en sådan här skrift.

Det var många års kamp tillsammans med vårt globala fackliga nätverk UNI, som ledde fram till tecknandet av det globala ramavtalet med det multinationella företaget Quebecor 2007.

Jag känner också starkt för palestinierna och deras kamp för en dräglig tillvaro. År 2005 fick jag själv möjligheten att på plats träffa människor och organisationer i Gaza. De tvingas leva i misär och förnedring. Förbundet var under tretton år hårt engagerat i Pakistan och vi ska inte heller glömma vårt samarbete med solidaritetsrörelsen i Polen och insamlingarna till befrielse-rörelsen i Sydafrika. Listan kan göras lång.

När nu vårt förbund går samman med Skogs- och Träfacket och bildar fackförbundet GS, finns det förutsättningar att göra mer på den internationella arenan. Vi lever i en tid då vi blir allt mer beroende av varandra.

Jag vill slutligen tacka Leif Mettävainio, Camilla Lundh, Bengt-Åke Karlsson och Erica Selander för det arbete de lagt ned på denna skrift, tack också till José Estigarribia, Myriam Farinatto och Johan Eurenus för deras översättningar.

Stockholm i maj 2009

Tommy Andersson

Vice förbundsordförande GS – facket för skogs, trä och grafisk bransch

Tommy Andersson.

Christine Kavata, UPPPAWUs generalsekreterare.

Christine Kavata

Uganda

Jag föddes som andra barnet i en stor familj med tre flickor och fyra pojkar, den 12 juli 1974.

Under vuxen tid har jag även fått velsignelsen att gifta mig och bilda egen familj när jag blev mamma till en son.

Jag fick mitt första jobb inom förpackningsindustrin, som är en gren av East African Packaging Industries (Östafrikanska förpackningsindustrin) med säte i Nairobi, Kenya.

Det var genom detta jobb som jag fick upp ögonen för den fackliga verksamheten och bestämde mig tidigt, under 1999, för att aktivera mig inom Packaging Products Uganda Limited (PPUL). Något jag senare fortsatte med i fem år, innan

jag valdes till fackombud och sedermera ungdomsledare på nationell nivå innan jag slutligen blev vald till generalsekreterare 2006.

Allt som allt har jag jobbat med fackliga frågor i åtta år.

Nyfikenhet och solidaritet

Idag går all min energi åt till att arbeta med fackliga frågor, och det finns en rad anledningar till varför jag valt detta arbete. Först och främst handlar mycket om den nyfikenhet jag kände, och även idag känner, inför solidariteten inom facket. Jag känner stor tillfredsställelse i att representera mina arbetskamrater i frågor som berör dem.

En annan anledning till mitt fackliga engagemang stavas interaktion. Även om jag ibland kan känna mig blyg, är det otroligt utvecklande och utmanande att ta del av andra människors erfarenheter, både på den lokala och globala arenan. Erfarenheter som lär mig att tackla jobbiga frågor om situationer på arbetsplatser, och istället göra det hela till något positivt och bra.

Unga kvinnor kan ta plats

En tredje anledning var, och är i allra högsta grad idag, att bevisa att även unga kvinnor, precis som män, kan ta plats och utträtta viktiga saker inom facket. En facklig verksamhet, som här i Uganda varit styrd av män som i sin tur ständigt återreproducerat den manliga strukturen. Med tanke på dessa strukturer, är jag

otroligt stolt över att vara den första unga kvinnan inom arbetarrörelsen som valts till generalsekreterare.

Ett av de äldsta fackförbunden

Ugandas "Printers, Paper, Polyfibre and Allied Workers Union" är ett av de de äldsta fackförbunden i landet. Fackförbundet grundades 1957 och har under dessa år varit med om en rad stora motgångar. Tiderna har tyvärr präglats av dålig demokrati med interna ledartvister och korruption. Även dålig insyn och ansvarsskyldighet har varit rådande. Lite har gjorts i form av investeringar för fackets utveckling och på grund av detta har medlemsantalet tyvärr inte ökat i den grad vi hoppats.

Vi känner emellertid att framtiden börjar se ljusare ut. Modern teknik och bättre anläggningar, som tidigare saknats, börjar nu komma på plats, och vi får på så sätt bättre överblick över våra medlemmar samt bättre förutsättningar för vår forskning. Vi har även lyckats lösa problemen med fackliga ledare som tidigare, med illegala metoder, höll sig kvar vid sina poster trots brett missnöje.

Ökat medlemsantal

Vår stora utmaning idag är att öka antalet medlemmar och vi är utan tvekan på rätt väg. Antalet medlemmar har gått från ett fåtal till det nuvarande 1533, varav 420 aktiva. En ökning vi känner stolthet över.

Jag tror att arbetarrörelsen i Uganda

Christine Kavata på ett möte i Dar Es Salaam 1/9 -08.

går en ljus framtid till mötes om vi även i fortsättningen driver samma agenda, att kämpa för arbetarnas rättigheter. Vi behöver driva vår sak tydligt och få acceptans från regeringshåll, samtidigt som vi även i fortsättningen ska förbli en oberoende påtryckningsgrupp. Under åren har regeringarna förföljt arbetarrörelsen då den visat framsteg, men under det nuvarande styret är facklig verksamhet accepterad. Något som är av stor vikt för oss. I och med detta har vi en starkare position och regeringen har börjat lyssna på våra krav på samarbete. Detta möjliggör att vi gemensamt kan återta den makt som investerare och företag missbrukat, och istället ge arbetarna de rättigheter de förtjänar.

Christine Kavata

Andrew Nortje visar färdriktningen.

Andrew Nortje

Sydafrika

Jag föddes den 22 november 1962. Då jag under mina ungdomsår blev introducerad för den fackliga verksamheten insåg jag själv vikten av att engagera mig.

Skillnader på arbetsplatsen

När jag för nitton år sedan började arbeta för KIMBERLEY-CLARK, förstod jag att arbetarna helt saknade fackliga representanter. Då jag under ett år arbetade som kontraktsanställd, bevitnade jag de stora skillnaderna på arbetsplatsen, vilket ledde till att jag började engagera mina arbetskamrater till att starta en

fackförening.

Under denna tid fanns emellertid, från vissa håll, en viss motvilja då många inte förstod syftet till ett sådant bildande. Trots detta lyckades vi tillsammans få en majoritet av arbetstagarna att registrera sig för organisatoriska rättigheter på arbetsplatsen.

Detta var inte särskilt goda nyheter för ledningen. För oss var det å andra sidan fantastiska nyheter då vi hade utträttat stora framsteg med endast två fabriker i hela Sydafrika. En framgång som gav oss enorm erfarenhet.

Kamp för organisering

Jag förstod dock senare, som fackligt ombud, att vi saknade erfarenhet och att

kampen för organisering inte skulle bli helt lätt. Allt eftersom tiden går lyckas vi emellertid bygga goda relationer med andra kamrater i den största fabriken, förlagd i Johannesburg.

Vi är för närvarande 830 medlemmar på två fabriker, med stark facklig närvaro, där vi lyckats få många arbetare positivt inställda till fackliga frågor.

Under årens lopp har vi två gånger framgångsrikt gått ut i strejk, där förhandlingar om lönevillkor och arbetsvillkor blivit en enorm succé. På senare tid har dock dessa avtal varit under attack av diverse befattningshavare och chefer. Attacker som tyvärr lett till vissa nedskärningar och därmed även minskat medlemsantalet. Vi kommer dock inte under några som helst omständigheter luta oss tillbaka och låta denna utveckling fortsätta.

Medlemsantal och ekonomisk kris

För närvarande leder jag en fackförening med 14.000 medlemmar från CEPP-WAWU, i min region Kapstaden, Sydafrika. Notera att vi, som är ett nationellt förbund, är indelade i 7 regioner med totalt 65.000 medlemmar, med potential att inom 5 år öka till 300.000 medlemmar. Detta kan enligt min uppfattning endast ske om vi levererar korrekt service till våra medlemmar som nu står inför den fruktansvärda globala ekonomiska krisen. En kris som för mig är ett av imperialismens och kapitalismens varumärken.

Andrew Nortje

Andrew Nortje på ett fackligt globalt möte i Hanoi 21/11 -08.

Phairot Montonjingrit är organisatör och medlemsvärvare i Thailand.

Phairot Montonjingrit Thailand

Jag föddes den 22 januari 1960. Jag är klubbordförande på Thep-pattanas pappersfabrik.

Jag har arbetat på Thep-pattanas pappersfabrik sedan den 16 maj 1983, och 1985 blev jag medlem i facket. Tio år senare blev jag invald i styrelsen.

Thep-pattana pappers fack har sedan länge varit anslutet till PPFT, Paper and Printing Federation of Thailand, som bidragit med utbildningsstöd. Under PPFT:s ledarskap, ledd av broder Piyachet Kaewkard, och sedermera broder Adul Butsa, blev jag ombedd att assistera i organiserandet av oorganiserade arbetsplatser utan facklig representation.

Mina arbetsuppgifter bestod dessutom i att hjälpa andra fack med problem som var anslutna till PPFT.

Fackliga svårigheter

Även om jobbet, och initiativet i sig var bra, kunde jag inte alls bidra till PPFT så mycket som jag hade önskat. Olika typer av begränsningar gjorde att jag fick svårt att få till konkreta förändringar och det var komplicerat att uppnå fackliga framgångar.

Med dagens ledarskap, under broder Witaya Inwan, har emellertid mycket av mitt arbete underlättats. Jag känner idag fullt stöd från den nuvarande generalsekreteraren, som försett mig med bra information över olika arbetsplatser som är i behov av organisering. I och med detta

får jag en bra överblick över de platser vi bör fokusera på.

Lång väg till skolan

Jag avslutade min skolgång 1972 efter fjärde klass. Ytterligare studier var under denna period inte att tänka på då min familj bodde i en avlägsen by utan skola. Jag hade behövt vandra 7,5 kilometer varje dag för att fortsätta min skolgång, vilket under denna tid var en omöjlighet.

Jag visste i stort sett ingenting om facklig verksamhet innan jag själv började engagera mig. När jag sedan blev vald till facklig representant kände jag att mitt uppdrag var viktigt. Att föra talan för vänner och arbetare kändes meningsfullt.

Villkor, hälsa och säkerhet

Mina mål som facklig representant är att förbättra villkoren, hälsan och säkerheten för alla arbetare. Jag älskar att komma i kontakt med nya människor och motivera dem att bilda nya fackföreningar.

Den senaste tidens framgångar för Thep-pattanas pappers fack ledde till upprättandet av ett kooperativ. Arbetarna är idag väldigt glada för detta.

Jag är idag väldigt lycklig över min roll inom PPFT:s organisation. Jag besöker ofta arbetare och nya vänner med min motorcykel, ett sätt att jobba som känns väldigt spännande. Ibland startar jag konversationer med arbetare på arbetsplatser, utan facklig verksamhet, och

Phairot Montonjingrit Bangkok 12/10 -08.

frågar om det finns intresse. Ibland fångar jag deras uppmärksamhet, men det finns även tillfällen då det inte alls finns något intresse.

Rädsla för att få sparken

I många fall vill arbetarna organisera sig fackligt men rädslan för att få sparken om arbetsgivaren får reda på om planerna om facklig verksamhet är enormt stor. En rädsla jag tror skulle dämpas om arbetare i Thailand blev mer medvetna om innehållet i vår arbetsmarknadslag. Något som idag tyvärr inte är fallet.

Avslutningsvis får vi som fackföreringsmedlemmar aldrig avskräckas. Även om vi inte kan nå våra mål idag bör vi behålla fokus, så att vi en dag når framgång.

Phairot Montonjingrit

Chile

– Sverige gav oss möjligheter och tog emot politiska flyktingar under diktaturen, säger Juan Palma.

Juan Palma

Chile

Jag är född den 16 april 1961.

Jag har varit grafiker i hela mitt yrkesverksamma liv. 1978 avslutade jag den grafiska utbildningen och blev "utlärld" grafiker. Samtidigt som jag startade min bana som grafiker blev jag medlem i facket.

Sedan dess har jag haft fem olika arbetsgivare. Jag är anställd på Quebecor i Santiago och arbetar fackligt på halvtid. År 1997 valdes jag till klubbordförande

på min arbetsplats Quebecor.

Under diktaturen var jag fackligt aktiv. Diktaturregimen förbjöd fackföreningar och CONAGRAs verksamhet upphörde. Både min far och farfar tvingades fly till Argentina. Sverige ställde upp för oss när ni tog emot politiska flyktingar från Chile. Sverige gav oss möjligheter. Detta stöd har fortsatt på olika sätt.

Samarbete globalt

På den internationella arenan samarbetar vi över nationsgränserna i Latinamerika och globalt. Vi deltar aktivt till exempel genom fackliga nätverk och

med stöd av det globala ramavtalet som tecknades mellan UNI, Union Network International och Quebecor 2007.

Återuppbyggnad och demokrati

Återtagandet av demokratin i mitt land 1987 samt återuppbyggnaden av CONAGRA 1985 är för mig oerhört känsloladdat och positivt. Trots att vi idag har demokrati i Chile så är det svårt att få igång en riktig facklig rörelse. Det individuella tänkandet har stort utrymme i dagens Chile, tyvärr.

Jag ser det som väldigt viktigt att arbetet finns med och deltar i fackliga nätverk och att vara solidarisk mot varandra samt att alltid vara redo.

Juan Palma

FAKTA

Juan Palma i Chile och Camilla Lundh i Sverige föreslog var och en på sitt håll att det skulle bildades ett globalt fackligt nätverk mellan arbetare och fackföreningar på Quebecors anläggningar samt att UNI och Quebecor skulle teckna ett globalt ramavtal. Båda förslagen förverkligades. Det bildades ett fackligt nätverk och efter flera års global facklig kamp tecknade Quebecor ett globalt ramavtal med UNI 2007.

Juan Palma utanför CONAGRAs lokaler, Santiago 3/12 -08.

TERMINACIONES

Vänster sida, ovan: Buss i Bangkok, Thailand. Vänster sida, nedan: t. h Fatimah Haji Che Mat, Vice President, Printing Industries Employees' Union. Kuala Lumpur, Malaysia 28/5-08. Höger sida: Delar av den nybildade facklubbens styrelse på Airbrush samt Leif Mettävainio och Bengt-Åke Karlsson, Santiago, Chile 5/12 -08.

Vänster sida: Amnuay Iemreksa, PPFTs ordförande på arbetsplatsbesök, Bangkok Post 12/6 -08.
Höger sida, ovan: påstigning på bussen, Bombay, Indien 8/2 -09.

Utanför Quebecors anläggning i Santiago, Chile. 21/9 -06. Till vänster Bengt-Åke Karlsson.

Broar mellan Chile och Sverige

Ungefär 16 miljoner människor bor i detta långa och smala land varav 5,8 miljoner bor i Santiago. Klimatet är bistert kallt och regnigt i söder. I norr finns en av världens torraste öknar – Atacama.

Chile är ett land med en mycket tuff historia. År 1810 blev Chile en självständig stat efter att tidigare varit en spansk koloni. Detta blev startpunkten för en period av demokrati under perioden 1818-1973 som endast bröts under anarkin på 1830- och 1930-talet.

Koppargruvor i USAs ägo

År 1970 valdes socialisten Salvador Allende till president, under hans tid

förstatligades en rad företag bland annat USA-ägda koppargruvor. Detta väckte självklart heta känslor hos överklassen och de besuttna.

Den 11 september 1973 störtades Allende och det socialistiska experimentet fick ett våldsamt slut. Under Augusto Pinochets befäl skedde en blodig militärkupp. Diktaturen styrde sedan landet fram till 1990. Efter det har demokratin återtagit sin plats och fått möjlighet att sätta sin prägel på Chile, men sårerna är djupa och svårläkta.

Grafiker organiserar sig

Även här som i övriga delar av värl-

den organiserade sig grafikerna tidigt. Den första fackföreningen bildades i slutet av 1800-talet. I tätan stod typografen Luis Emilo Recabarren. Man byggde den fackliga organisationen på solidaritet och jämlikhet. För att bli starkare och nå framgång med sina krav samarbetade man med grovarbetare, industriarbetare och intellektuella. Det gemensamma målet var att bygga ett solidariskt samhälle med social trygghet och jämn fördelning, där arbetare aktivt finansierade sina pensioner som skulle betalas ut efter avslutat yrkesliv.

Kollektivavtal

Det grafiska fackförbundet i Chile har breddat sina aktiviteter och man jobbar på ett sätt som liknar vårt.

Istället för centrala kollektivavtal har man kollektivavtal på företagen, arbetsplatserna. Kvinnliga grafiker är oftast anställda av bemanningsföretag och de har betydligt sämre villkor än de tillsvidareanställda.

Nya medlemmar och nya klubbar

Genom multilateralt samarbete mellan det chilenska fackförbundet CONAGRA, Union Network International, UNI och Grafiska Fackförbundet, har CONAGRAs resurser och möjligheter ökat när det gäller uppsökande verksamhet, rekrytering och organisering. Nya klubbar bildas och nya medlemmar får facklig utbildning, Medlemsantalet har ökat under åren 2006, 2007 och 2008.

Bengt-Åke Karlsson i Santiago 2/12 -08.

- Hösten 2008 besökte jag och Leif Mettävainio Santiago i Chile säger Bengt-Åke Karlsson. Vi mötte en stark tro på framtiden. Detta stärker oss och visar att vårt internationella arbete har stor betydelse, det fick vi bekräftat många gånger under våra träffar med CONAGRAs medlemmar både på företag och i fackets lokaler säger Bengt-Åke.

Nicaragua

Fotograf Rebecca Selberg. Bilden är tidigare publicerad i tidningen Mana.

Frihet och rättvisa i Nicaragua

Solidaritetsarbetet för folket i Nicaragua började på Stockholmsavdelningen i början på 1980-talet. Förbundet drog tillsammans med Palmecentrets föregångare AIC, Arbetarrörelsens Internationella Centrum igång två projekt i Nicaragua, "Duplanic" 1989 och "Imprenta" 1990.

Dags att slå vakt om rättigheter

Göran Söderlund som ansvarade för projekten motiverade insatserna så här: "De kämpar med samma frågor som vi alltid värderat högt, frihet, demokrati och rättvisa för folket och för arbetarna. Just

nu, då allt är hotat av en USA-inspirerad regering är det viktigare än någonsin att vi ställer upp så att facket och folkrorelserna får möjlighet att slå vakt om sina grundläggande rättigheter.

Information är viktigt

Ska fackföreningsrörelsen, folkbildningsorganisationer, kooperationen och hälsovårdorganisationerna ha en chans att utvecklas behöver de stencilapparater för att kunna utbilda sina medlemmar och få ut information. Då är våra projekt betydelsefulla."

Kunskap och förutsättningar

Marvin Largaespada var generalsekretärare i CSTs Grafiska Fackförbund i Nicaragua i många år. – Grafiska Fackförbundet i Sverige och Göran Söderlund gav oss och mig själv kunskap och förutsättningar för att jobba med fackligt internationellt arbete säger Marvin Largaespada. – Jag fick också möjlighet att besöka Sverige och medverka på kurser och berätta om situationen i Nicaragua avslutar Marvin.

En stor tragedi

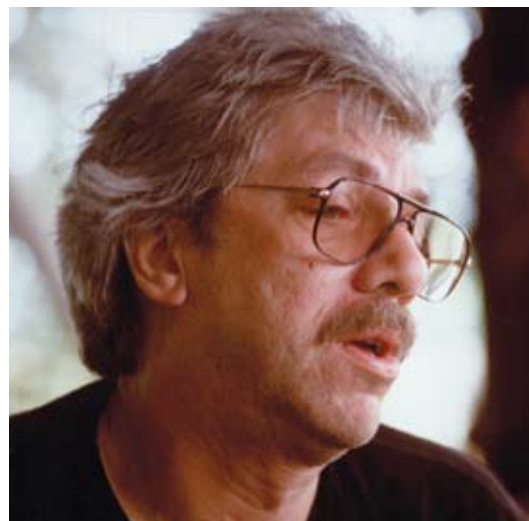
Den 20 oktober 1997 var en svart dag. Förbundets tredje ordförande tillika internationell sekreterare Göran Söderlund, hans hustru Lena, dottern Anna, ombudsmannen Stig Sundström och projektledaren Luis Fourcade omkom i en flygkrasch i Costa Rica.

– Den dagen glömmer jag aldrig säger Leif Mettävainio, ombudsman på Grafiska fackförbundet. Jag var på en facklig konferens i Lycksele när Lars-Åke Sjögren från förbundskontoret ringde och meddelade den tragiska nyheten. Många år efter den hemska olyckan, hedrar fackliga kamrater i olika delar av världen Göran Söderlund med en tyst minut, tänder ljus eller organiserar minnesmöten säger Leif.

Göran Söderlund hade tillsammans med Luis Fourcade under flera år arbetat med projekt i Nicaragua. Göran hade planerat att få visa Nicaragua för sin familj och för vännen Stig. När projektet skulle avslutas tog han med dem på resan.

Marvin Largaespada är sedan år 2000 chef för UNI Americas Graphical regionkontor i Panama.

Göran Söderlund.

Somma Saranjit, Amnuay Iemraksa and Somsri Witwet.

Positiva förändringar i Thailand

Thailand är ett paradiset för multinationella företag. Svag arbetsrättslagstiftning, låg facklig organisationsgrad, korruption och instabil demokrati, gör att multinationella företag mer eller mindre agerar ostört.

Trots detta har PPFT, Paper and Printing Federation of Thailand, lyckats organisera anställda på multinationella företag inom förpackningssektorn. Även medlemmar och klubbar i den inhemska industrin samt tidningen Bangkok Posts

anställda och deras klubbar tillhör PPFT.

Grafikerna i Thailand har visat att hårt arbete också ger resultat. År 2008 ökade PPFTs medlemsantalet med cirka 1 500 medlemmar.

Små resurser

Facket i Thailand har små resurser och det finns varken ombudsmän eller andra fackliga heltidare att vända sig till. Fackligt förtroendevalda på de arbetsplatser som har egna klubbar har hand om den

egna verksamheten på arbetsplatsen och även PPFTs verksamhet.

Det innebär mycket kvälls- och helgarbete för PPFTs styrelse, dagarna och veckorna är för dem väldigt långa.

Samarbete med PPFT

Sedan 2006 har Grafiska Fackförbundet och Pappersindustriarbetareförbundet ett organiserat samarbete med Paper and Printing Federation of Thailand.

Den thailändska federationen organiserar i huvudsak arbetare i grafisk-, förpacknings- och pappersindustri. Samarbetet mellan Sverige och Thailand har som syfte att rekrytera och organisera fler medlemmar och bilda fackklubbar på arbetsplatserna i Thailand. Det anordnas kontinuerligt utbildningar för PPFTs organiseringskommitté och styrelse.

De fackliga utbildningarna sker på helger och har rekrytering, organisering, jämställdhet och demokrati på schemat. Enkel logi till låg kostnad är mer regel än undantag när man träffas och drar ihop till utbildningar eller möten.

Satsar på jämställdhet

PPFT har satsat hårt på sitt jämställdhetsarbete. År 2008 valdes Iemraksa Amnuy till ordförande. Det är ovanligt med kvinnliga fackliga ledare i Thailand. Flera andra viktiga poster i PPFT har kvinnliga företrädare, även kassören är kvinna.

Kvinnorna har informella nätverk där de hjälper och stöttar varandra.

PPFTs generalsekreterare Witaya Inwan.

Indien

Bombay 8/2 - 09.

Indien - en modern republik med en miljon grafiker

Uppskattningsvis finns det uppmot en miljon grafiker i Indien. Trots att resurserna på ett märkbart sätt är väldigt orättvist fördelade är det många i Indien som fått det bättre ställt.

Flera av de multinationella företagen inom förpackningsindustrin har verksamhet i Indien. Tetra Paks anläggning finns utanför industristaden Pune, 150

km sydost om Bombay. På Tetra Paks moderna anläggning produceras årligen 4 miljarder mjölkförpackningar och det finns kapacitet att öka produktionen betydligt.

Multinationella företag

Atlas Copco, Alfa Laval, SKF, Sandvik och H&M är multinationella företag med

svensk anknytning som också har verksamhet och produktion i Indien.

Ett av de största inhemska företagen är Tata som tillverkar allt från elektronik till bilar samt driver och äger hela byar. På senare tid har även IT och mjukvaruindustrin placerat Indien på världskartan.

Ca 5-10 % av den totala arbetskraften är fackligt organiserad. De fackliga centralorganisationerna är delade efter två inriktningar, religiös hemvist eller partipolitik.

Anställda i bemanningsföretag

Ett av fackens största bekymmer är alla som är anställda via bemanningsföretag och inte tillåts organisera sig. Många av dem diskrimineras, får inte tillgång till företagets personalmatsal eller får inte åka med den buss som hämtar upp anställda.

Minimilönerna är lagstadgade och starka lokala avtal förekommer på en del arbetsplatser. Även vilken typ av nattarbete som kvinnor får utföra finns reglerat i lag.

Möten med fack och företag

Camilla Lundh och Leif Mettäväinö från Grafiska Fackförbundet hade förmodligen fått träffa ledningen och många aktiva inom AINEF, All India Newspaper Employees Federation under en intensiv vecka i februari 2009.

De besökte tidningarna Times of India och Saakal samt förpackningsjätten Tetra Pak, där de också fick möjlighet att träffa företagsledning och personal.

Camilla Lundh och M.L. Takwar 9/2 -09.

Camilla och Leif hade också fått i uppdrag att följa upp Tej Quebecor India. De fick inte komma in på företaget, som det visade sig enbart drivs av Tej. Tidigare anställda hade samlats utanför fabriken och berättade att produktionen lagts ner den 14 december 2008 men att man fortfarande anställde personal per timme till löner under de lagstadgade.

Eftersom Quebecor fortfarande hade skylten kvar och en länk på sin hemsida så kontaktades Quebecors företagsledning

M.L. Talwar och Madan Phadnis Bombay 8/2 – 09. Madan lämnade jordelivet en kort tid efter att bilden togs.

i Canada som uppmanades att omedelbart åtgärda detta på grund av Tejs dåliga anseende.

Ett liv med fackligt och politiskt arbete

Camilla och Leif besökte även AINEFs ordförande Madan Phadnis som var allvarligt sjuk och vårdades i sitt hem.

Madan hade bestämt sig för att inte dö på ett sjukhus. Madan Phadnis föddes 1924. Redan i tioårsåldern började Madan arbeta fackligt och politiskt. Han var den

tidens grafittimålare som skrev och målade politiska frihetsbudskap på fasader och husväggar.

Han hamnade i unga år i fängelse och kom att tillbringa många år i fängelse för sitt fackliga och politiska arbete. Madan delade under en tid fängelse-korridor med fredskämpen Mahatma Gandhi.

Några veckor efter Camillas och Leifs besök lämnade Madan Phadnis jordelivet.

Rullkällaren i Saakals tryckeri utanför Pune 10/2 -09.

FAKTA

- Drygt en miljard människor som talar 22 olika officiella språk, störst är engelska och hindi.
- De fyra stora religionerna buddism, hinduism, kristendom och islam är viktiga för Indien i såväl vardagen som högtider.
- Under åren 1857-1947 var Indien en Brittisk koloni, när det Brittiska styret upphörde delades också landet i två länder Indien och Pakistan.
- Diskriminering på grund av kasttillhörighet är förbjudet enligt

grundlag men de kastlösa "orenas" livssituation är fortfarande mycket svår.

- 2/3 av befolkningen lever på landsbygden och jobbar direkt eller indirekt med jordbruk.
- Indiens främsta exportinkomster kommer trots det omfattande jordbruket ifrån textil och metallindustrin.
- 3/4 av befolkningen i arbetsför ålder har 2 US dollar eller mindre i inkomst per dag.

Abu-Dis utanför Jerusalem. Muren är byggd långt inne på ockuperat område.

Gaza - en humanitär katastrof

Seppo Sinimaa är en känd profil i Grafiska Fackförbundet och vice ordförande i avdelning 10 Stockholm. Han har många kontakter och stor kunskap om Gaza och Västbanken.

Engagemanget startade för ungefär tjugofem år sedan när Seppo träffade palestinska flyktingar. Deras berättelser påverkade honom starkt. Seppo har besökt Gaza, Västbanken och Östra Jerusalem ett trettiotal gånger.

Han har skrivit en mängd artiklar och

några böcker om sina egna upplevelser och situationen i Gaza och Västbanken.

Hur började ditt engagemang i palestina-frågan?

Massakern i de palestinska flyktinglägren i Sabra och Shatila under Israels invasion av Libanon 1982 skakade mig djupt. Flera tusen barn, kvinnor och äldre slaktades. Några år senare kom jag i kontakt med palestinska flyktingar från Libanons lägerkrig. Deras berättelser

påverkade mig starkt. Så jag bestämde mig för att resa till konfliktens kärna, de av Israel ockuperade områdena Gaza, Västbanken och Östra Jerusalem. Jag tog semester och reste dit.

Resan resulterade i ett ganska stort antal artiklar som jag fick publicerade i ett trettiotal tidningar. Efter det har stenen varit i rullning, det har blivit ett trettiotal resor på de ockuperade områdena med en mängd artiklar, tidningar och någon bok som resultat.

I förbundets regi har jag även varit inblandad i ett par biståndsprojekt.

Beskriv den humanitära och politiska situationen?

Gaza är ett alldeles särskilt kapitel. Situationen redan innan vinterns krig och urskillningslösa israeliska bombningar var mycket svår. Idag kan situationen endast beskrivas som en humanitär katastrof. Ett par tusen hus bombades sönder och ca 1800 människor dog i attackerna. I denna stund, tre månader senare, har inte en enda säck cement släppts igenom in till Gaza av israelerna.

Situationen på Västbanken beskrev en av ministrarna i Sydafrika, den gamle ANC-kämpen Ronnie Kessrills, som värre än hur situationen var i Sydafrika under apartheidregimen.

Vardagen består av ständiga kränkningar i hundratals checkpoints, av att hundratatusentals israeliska bosättare bor på stulen mark, en åtta meter hög och 850 kilometer lång mur byggs till 80 pro-

Seppo Sinimaa.

cent på palestinskt område, nedhuggna olivlundar, raserade hus, stöld av vattentillgångar, arresteringar och tortyr utan rättslig prövning. Listan kan göras näst intill oändlig.

Vad behöver Sverige och arbetarrörelsen göra för att förändra situationen?

Bistå med hjälp och stöd när det gäller den akuta situationen i Gaza.

Politiskt är det en skam att regeringen inte driver på inom EU att Israel inte ska få bibehålla sin status som "särskilt gynnad part" när det gäller handelsförbindel-

Seppo Sinimaa vid muren.

ser med EU, trots att det finns inskrivet i avtalet att Israel måste leva upp till långtgående krav på efterlevnad av mänskliga rättigheter.

Jag tror också att man på olika sätt ska understödja de jurister i internationell rätt som vill dra Israel inför den internationella brottmålsdomstolen i Haag. Att det är krigsbrott som pågått i Gaza står juridiskt bortom allt tvivel. Men det är endast internationell opinionsbildning som kan få dem dit. Att det inte blir fred i området innan Israels ockupation upphör, står för mig bortom allt tvivel.

Jag tror att det är väldigt viktigt att fackligt aktiva människor får möjligheten att med egna ögon se vad det är som pågår. Jag lovar; det är en sak att se på nyheterna, en helt annan sak att vara på plats.

FAKTA

Det stora behovet av yrkesutbildning ledde till att Grafiska Fackförbundet under 2005 medverkade i ett projekt i Gaza.

Projektet planerades att starta 2004, men hindrades av oroligheter och instabilitet i Gaza. Grafiska Fackförbundet och Palestine General Federation of Trade Unions ansvarade för projektet som finansierades med stöd av SIDA och Palmecentret.

Tommy Andersson och Seppo Sinimaa besökte Gaza inför starten av utbildningarna. Projektet blev framgångsrikt.

Kurser med sammanlagt 98 deltagare genomfördes inom områdena aluminium, grundläggande el, underhåll av kontorsutrustning, underhåll kyl/frys, VVS och ventilation.

Jämställdhetsutbildning i Beirut, GF, UNI och Lebanon Printers and Bookbinders Union. Beirut 27/11 -04.

Internationellt jämställdhetsarbete

Ojämn könsfördelning på fackliga uppdrag och löneskillnader som oftast är till kvinnornas nackdel är ett globalt problem men också en utmaning för facket.

I den rapport som IFS, Internationella Fackliga Samorganisationen presenterade i mars 2009 framkommer det att det globala lönegapet mellan män och kvinnor är 22 procent. Det kan jämföras med tidigare officiella uppskattningar på 16 procent.

Löneskillnaderna är större i privat sektor än i offentlig. Rapporten visar också att fackligt medlemskap och kollektiva förhandlingar leder till en mer jämställd löneutveckling.

Förbundet har i olika omgångar och projekt medverkat i jämställdhetsutbildningar och seminarier på den internatio-

nella arenan.

Tillsammans med UNI hade förbundet ett jämställdhetsprojekt i Norra Afrika och Mellanöstern med aktiviteter i bland annat Egypten, Libanon, Mauritien och Tunisien 2004-2008. Såväl kvinnliga som manliga medlemmar och förtroendevalda från förbunden i respektive land har deltagit.

Det är tyvärr inte alldeles enkelt och i många fall väldigt svårt för kvinnliga medlemmar och förtroendevalda att överhuvudtaget delta i facklig verksamhet. De kvinnor som deltagit i aktiviteter genom åren har fått ökat självförtroende och "verktyg" som gör det möjligt att medverka i facklig verksamhet och ta förtroendeuppdrag.

Vänster sida, ovan: Bangkok Post 12/6 -08. Nedre t.v.:
Fasad i Schweiz, Nyon. Nedre t.h: I utkanten av
Bangkok 22/9 -08. Höger sida: Härliga leenden i
Chinatown, Bangkok 27/9 -05.

Vänster sida: Tidningar till försäljning i Tunis. Höger sida, ovan:
Migrantarbetare från Afghanistan sorterar papper i Lahore, Pakistan.
Nedre t.v: Papaya. Nedre t.h: Grafisk designer i Bangkok 29/9 -05.

Camilla Lundh och Leif Mettävainio utanför grindarna till Quebecor i Indien.

Globala ramavtal och ILO

Globaliseringen är en verklighet och gör att internationellt fackligt arbete blir allt viktigare som motvikt. Vi vill ha en globalisering som bygger på demokrati, fackliga och mänskliga rättigheter.

Det går att mildra globaliseringens negativa effekter, globala ramavtal med multinationella företag är ett bra exempel på detta. Globala ramavtal hänvisar till FN-organet ILO:s konventioner om grundläggande fackliga och mänskliga rättigheter, till exempel rätten att organisera sig fackligt, rätten att förhandla kollektivt, förbud mot barnarbete och förbud mot diskriminering. Globala ramavtal kan också fungera som en facklig märkning på att ett företag är schysst.

Vårt globala fackliga nätverk Union Network International, UNI, har med

stöd från vårt förbund, tecknat globala ramavtal med de multinationella företagen Quebecor 2007 och Elanders 2009. Efter flera års lång och hård kamp lyckades UNI teckna ett globalt ramavtal med tryckerijätten Quebecor. Grafiska Fackförbundet har på olika sätt stöttat Quebecors anställda samt bidragit med betydande medel till bland annat utbildning och organisering av nätverk för fackföreningarna på Quebecor. Det globala ramavtalet mellan Elanders och UNI förhandlades och tecknades i samförståndsanda.

Globala ramavtal är till skillnad från så kallade uppförandekoder ett avtal mellan två parter. Det handlar också om att bilda och skapa fackliga nätverk mellan anställda över nationsgränserna. Fack-

liga nätverk är en viktig del i arbetet med globala ramavtal. När arbetare från multinationella företag får chansen att träffa varandra över nationsgränserna skapas nätverk, nya kontaktytor och fler förutsättningar för att påverka och agera tillsammans. Nätverken behövs också för att hålla koll på att företagen efterlever avtalen. Fackliga framgångar på multinationella företag kan också bidra till positiva spridningseffekter såväl lokalt, regionalt som nationellt för fackförbunden i respektive land.

ILO

Grundläggande fackliga och mänskliga rättigheter:

ILO, International Labour Organization är FN:s organ för arbetsmarknadsfrågor.

I ILO sitter representanter för arbetsmarknadens parter och regeringsrepresentanter. Ulf Edström, LO:s internationelle chef, sitter som partsrepresentant för Sverige i ILO:s styrelse. ILO bildades 1919 och har genom åren antagit nära 200 konventioner om rättigheter i arbetslivet. Åtta av dessa konventioner är särskilt viktiga och utgör det som brukar kallas grundläggande fackliga och mänskliga rättigheter.

ILO:s åtta kärnkonventioner har blivit en minimistandard för grundläggande arbetsvillkor över hela världen. De åtta kärnkonventionerna gäller:

FN-symbolen.

Ulf Edström.

1. Fri förenings- och organisationsrätt.
2. Fri förhandlingsrätt.
3. Förbud mot värsta formerna av barnarbete.
4. Förbud mot slavarbete.
5. Förbud mot tvångsarbete.
6. Förbud mot diskriminering vid anställning och yrkesutövning.
7. Minimiålder för arbete.
8. Lika lön för män och kvinnor.

Adriana Rosenzvaig i Jönköping 22 mars -05.

UNI, Union Network International

UNI bildades den 1 januari 2000 av The Communications International, FIET - Internationalen för handelsanställda, IGF - International Graphical Federation och Media and Entertainment International

UNI är ett globalt fackligt nätverk med 13 sektorer, varav en är den grafiska sektorn. Cirka 900 fackliga organisationer med cirka 20 miljoner medlemmar är anslutna till UNI.

Adriana Rosenzvaig som valdes till IGFs generalsekreterare 1998 valdes även till sektorsansvarig för den grafiska sektorn 2000.

UNIs verksamhetsområde är den globala arenan. Internationellt solidaritetsarbete, utbildning, facklig organisering, opinionsbildning, kampanjer, nätverksbyggande, dialog med multinationella företag och globala ramavtal står högt upp på UNIs agenda.

Det Fackliga Löftet

Vi lovar och försäkrar
att aldrig någonsin
under några omständigheter
arbeta på lägre lön
eller på sämre villkor
än de vi nu har lovat varandra.

Vi lovar varandra detta
i den djupa insikten
att om vi alla håller detta löfte
så måste arbetsgivaren
uppfylla våra krav!

The Trade Union Vow

We do solemnly swear
That we will never and under
any circumstances
Work for lower wages
or under worse conditions
than we no promise one another.

We make this Vow,
in the secure knowledge
that if we all are true to our pledge
the employer will be forced
to meet our demands.

La Promesa Sindical

Prometemos y aseguramos
que jamás y por ningún motivo
trabajaremos en peores condiciones
o con sueldo más bajos
del que ahora prometemos.

Nos prometemos esto, en el más
profundo convencimiento deque
todos mantendremos esta promesa.
! Asi, el patron debe cumplir
con nostras exigencies

Redaktionskommitté

Leif Mettävainio
Redaktör
Grafiska Fackförbundet

Camilla Lundh
Grafiska Fackförbundet

Bengt-Åke Karlsson
Grafiska Fackförbundet

Erica Selander
Layout och grafisk
formgivning
Grafiska Fackförbundet

José Estigarríbia
Översättning Spanska
Grafiska Fackförbundet

Myriam Farinatto
Översättning Spanska

Johan Eureníus
Översättning Engelska

Fotografer:

- Leif Mettävainio har fotograferat alla bilder exklusive listan nedan;
- SCANPIX (grodan omslag)
- Valentin Vega (s 17)
- Juan Palma (s 20, 54, 82)
- Rebecca Selberg (s 22, 56, 84)
- Grafiska Fackförbundet (s 23, 57, 85 bild på Göran, s 99 bild på Erica)
- Seppo Sinimaa (s 30)
- Jonas Lundborg (s 31)
- David Henley (s 32)
- The Indian EXPRESS (s 38, 66, 94 bild på Camilla och Leif)
- LO (s 39, 67, 95 bild på Ulf)
- Ricardo Elías Campos Rodríguez (s 64, 92 Bild på Valentin och Leif)
- Denny Lorentzen (s 6, 44, 72 bilden på Tommy, s 99 bilden på Leif)
- Johanna Arkåsen (s 99 bilden på José)

”Vi vill ha en
globalisering
som bygger på
demokrati, fackliga
och mänskliga
rättigheter!”

Grafiska Fackförbundet Mediafacket

Med stöd av SIDA har detta
material tagits fram.
SIDA svarar inte för innehållet.